

**DODATEK KE ZPRÁVĚ O VNITŘNÍM HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ, TVŮRČÍ A S NIMI
SOUVISEJÍCÍCH ČINNOSTÍ UNIVERZITY KARLOVY ZA ROK 2021**

Schválen Radou pro vnitřní hodnocení dne 30. března 2022

Projednán Vědeckou radou dne 28. dubna 2022

Schválen Akademickým senátem dne 13. května 2022

Projednán Správní radou dne 28. června 2022

DODATEK KE ZPRÁVĚ O VNITŘNÍM HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ, TVŮRČÍ A S NIMI SOUVISEJÍCÍCH ČINNOSTÍ UNIVERZITY KARLOVY ZA ROK 2021

ÚVOD

Dodatek ke Zprávě o vnitřním hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností Univerzity Karlovy 2021 popisuje hlavní změny, činnosti a výsledky v oblasti zajišťování a vnitřního hodnocení kvality za uplynulých dvanáct měsíců. Zaměřuje se přitom především na systém zajišťování a vnitřního hodnocení kvality, na činnost Rady pro vnitřní hodnocení jakožto orgánu, který je garantem této oblasti a který podle zákona zpracovává jak zprávu, tak i její dodatky, na vnější hodnocení univerzity a dále na vnitřní zajišťování a hodnocení kvality v jednotlivých činnostech, a to ve struktuře odpovídající vnitřnímu předpisu Pravidla systému zajišťování a vnitřního hodnocení kvality.

1. ZMĚNY V SYSTÉMU ZAJIŠŤOVÁNÍ A VNITŘNÍHO HODNOCENÍ KVALITY

Vnitřní předpis Pravidla systému zajišťování a vnitřního hodnocení kvality, který vymezuje systém zajišťování a vnitřního hodnocení kvality Univerzity Karlovy, nebyl v roce 2021 novelizován, obdobně ani Řád Rady pro vnitřní hodnocení.

V oblasti vzdělávání mimo studijní programy byly novelizovány dva vnitřní předpisy. Novela Řádu celoživotního vzdělávání, která nabyla účinnosti 1. října 2021, nově definuje podmínky odevzdání a případného obhajování závěrečných prací v programech zaměřených na výkon povolání s cílem zajistit originalitu práce a předcházet tak možnému plagiátorství. Podrobnosti elektronického odevzdání a kontroly prací, resp. postupy jejich ukládání v příslušných meziuniverzitních a mezinárodních databázích stanovuje navazující opatření rektora Odevzdávání a kontrola závěrečných prací v programech celoživotního vzdělávání zaměřených na výkon povolání. Novelizován byl rovněž Rigorózní řád Univerzity Karlovy, který nyní v návaznosti na stanovisko Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy umožňuje vykonat rigorózní zkoušku i absolventům magisterských studijních programů vyučovaných na zahraničních vysokých školách.

V oblasti souvisejících činností byl s účinností od 9. října 2021 novelizován Vnitřní mzdový předpis Univerzity Karlovy a vydán nový katalog pracovních pozic pro zaměstnance univerzity. Z hlediska systému zajišťování a vnitřního hodnocení kvality je podstatné provázání tohoto předpisu se systémem pravidelného hodnocení zaměstnanců, jak je vymezeno v opatření rektora č. 28/2021 Rámcové principy kariérního rozvoje akademických a vědeckých pracovníků a lektorů na Univerzitě Karlově. Nově se tak do mzdového předpisu promítá návaznost na výsledky takového hodnocení, tj. že při stanovení výše osobního ohodnocení je rozhodující kvalita vykonávané práce s přihlédnutím k výsledkům pravidelného hodnocení zaměstnance. Bylo rovněž upraveno rozpětí mzdových tarifů tak, aby umožnilo odpovídající ocenění práce špičkových odborníků, v rámci snahy o internacionalizaci univerzity především zahraničních, a napomohlo řešení problémů s výjezdy zaměstnanců Univerzity Karlovy do zemí s vyšší hladinou minimálních mezd. V návaznosti na kariérní principy a hodnocení zaměstnanců byly do předpisu i katalogu prací promítnuty požadavky na jazykové vybavení zaměstnanců pro jednotlivé pracovní pozice.

Vedle vnitřních předpisů byla vydána řada nových či novelizovaných opatření rektora či kvestora s bezprostředním významem pro zajišťování a vnitřní hodnocení kvality na Univerzitě Karlově v oblasti vzdělávací, výzkumné i podpůrných souvisejících činností.

Nejdůležitější změny nastaly v oblasti, která se týká personálního zabezpečení a rozvoje univerzity. S cíli poskytnout zaměstnancům srozumitelná a jasná pravidla pro kariérní rozvoj a internacionalizovat systém jejich pravidelného hodnocení univerzita přijala Rámcové principy kariérního rozvoje akademických a vědeckých pracovníků a lektorů na Univerzitě Karlově. Tyto principy představují celouniverzitní rámec, který jednotlivé fakulty a další součásti dále rozpracovávají.

Pro část Principů kariérního rozvoje, která se týká hodnocení zaměstnanců, byly podstatné zkušenosti z pilotního hodnocení na třech fakultách (Husitská teologická fakulta, Filosofická fakulta, Lékařská fakulta v Plzni), které proběhlo v jarních měsících, tak i zkušenosti fakult, kde hodnocení akademických a výzkumných pracovníků dlouhodobě probíhá.

V případě ostatních zaměstnanců byl obdobný systém hodnocení institucionalizován pro rektorát a součásti univerzity podle čl. 2 až 4 Přílohy č. 1 Statutu univerzity (Ústav dějin Univerzity Karlovy a archiv Univerzity Karlovy, Centrum pro teoretická studia, Centrum pro ekonomický výzkum a doktorské studium, Centrum pro otázky životního prostředí, Ústav výpočetní techniky, Centrum pro přenos poznatků a technologií, Ústav jazykové a odborné přípravy, Ústřední knihovna, Agentura Rady vysokých škol, Koleje a menzy, Nakladatelství Karolinum, Správa budov a zařízení a Centrum Krystal), a to v podobě opatření kvestora. Cílem tohoto systematického hodnocení je získat přehled o výkonu a kvalitě práce jednotlivých zaměstnanců, vytvářet prostředí pro komunikaci mezi nadřízenými a podřízenými, cíleně zaměřit rozvoj a vzdělávání zaměstnanců, posilovat jejich motivovanost a spoluzodpovědnost. Využití pro všechny podpůrné zaměstnance na fakultách je v plánu pro další roky.

K naplňování priorit univerzity v oblasti rozvoje lidských zdrojů a větší internacionalizaci přispívá opatření rektora č. 23/2021 Zavedení a definování pojmu „postdoktorand“ na Univerzitě Karlově. Jedná se o začínající akademické či výzkumné pracovníky, kteří absolvovali doktorské studium na jiné instituci, resp. alespoň na jiné součásti Univerzity Karlovy. Pro jejich lepší začlenění do akademické komunity Univerzity Karlovy byla vytvořena webová stránka „Postdoctoral Hub“ v [českém](#) i [anglickém jazyce](#) shrnující možnosti podpory (např. další vzdělávání, pomoc s přesídlením, zapojení do inovace výuky, pořádání akcí pro akademickou obec i veřejnost apod.). Univerzita se zaměřovala především na získávání postdoktorandů, kteří absolvovali doktorské studium na zahraniční univerzitě, v roce 2021 bylo nově podpořeno 57 postdoktorandů a postdoktorandek z 10 fakult a součástí Univerzity Karlovy.

Novelizováno pak bylo opatření rektora Základní principy personální politiky Univerzity Karlovy, kde vedle ukotvení nově přijatých rámcových principů kariérního rozvoje pro akademické a vědecké pracovníky a lektory byla například dále zdůrazněna zásada rovných příležitostí.

Do souvisejících činností lze zařadit i opatření rektora Zvyšování institucionální odolnosti Univerzity Karlovy či opatření rektora Zajišťování kybernetické bezpečnosti na Univerzitě Karlově. Cílem prvního je nastavení vnitřních procesů na univerzitě za účelem zvyšování její odolnosti proti vlivům cizí moci (např. kybernetické bezpečnosti nebo dodržování předpisů a pravidel týkajících se mezinárodních sankčních režimů), zejména formou zvyšování povědomí o hrozbách a rizicích, kterým je vystavena jak univerzita jako celek, tak její jednotliví zaměstnanci a studenti. Druhé opatření rektora je věnováno zajišťování kybernetické bezpečnosti. Za tímto účelem univerzita zřídila výbor pro řízení kybernetické bezpečnosti a pozici manažera kybernetické bezpečnosti.

Výraznou úpravou prošlo i dosavadní opatření rektora týkající se evidence tvůrčí činnosti na Univerzitě Karlově. Nový předpis Evidence tvůrčí činnosti, projektů a zaměstnaneckých mobilit na Univerzitě Karlově i v návaznosti na zkušenosti, které byly získány v rámci národního či zejména vnitřního hodnocení vědecké práce na univerzitě, zpřesňuje a rozšiřuje pravidla a postupy pro evidenci tvůrčí činnosti na univerzitě a nově zahrnuje i evidenci zaměstnanecké mobility.

2. ČINNOST RADY PRO VNITŘNÍ HODNOCENÍ

Rada pro vnitřní hodnocení Univerzity Karlovy v roce 2021 zasedala celkem devětkrát, přičemž zasedání většinou probíhala online formou, konalo se také jedno výjezdní zasedání. Ke změně ve složení Rady v průběhu roku nedošlo.

V oblasti akreditací Rada pro vnitřní hodnocení v průběhu roku přijala celkem 36 usnesení, z toho se 21 usnesení týkalo udělení oprávnění novým studijním programům a 15 usnesení se týkalo rozšiřování a změn v udělených oprávněních.

Rada pro vnitřní hodnocení se rovněž zabývala dvaceti třemi kontrolními zprávami požadovanými při akreditaci studijních programů v předchozích letech. Jednalo se zejména o problémy spojené s personálním zajištěním studijních programů, tvůrčí činností pracovišť, nebo také s množstvím závěrečných prací vedených jednotlivými vyučujícími. Všechny kontrolní zprávy byly projednány úspěšně, žádné další požadavky k dotčeným studijním programům Rada nevznesla.

V rámci akreditační agendy Rada pro vnitřní hodnocení výrazně diskutovala možnosti snižování počtu studijních programů, a to především formou integrace již existujících studijních programů. Tyto diskuse narážely především na problémy organizace studia ve studijních programech, které by nově vznikly. V případě bakalářských a magisterských studijních programů se zatím nepodařilo vytvořit komplexní nástroje, které by integraci umožňovaly. Rada proto začala diskutovat i další možnosti, které sice nutně nepovedou ke snížení počtu studijních programů, ale které by měly vést ke sblížení příbuzných studijních programů (personální vazby, kurikulární sblížení atd.). V této věci byla ustavena také pracovní skupina, která bude nadále téma rozvíjet.

V průběhu roku Rada pro vnitřní hodnocení spustila pilotní hodnocení studijních programů a zároveň pracovala na dílčích modifikacích systému hodnocení. Toto hodnocení se postupně stalo její stěžejní činností oproti dřívějším letům, kdy byla náplní akreditace studijních programů.

Bylo provedeno srovnání požadavků a povinností kladených na doktorské studenty v rámci jednotlivých (deseti) koordinačních rad doktorských studijních programů, a to na základě schválených akreditačních dokumentů. Následně byla v rámci Rady pro vnitřní hodnocení ustavena pracovní skupina s cílem stanovit oborově specifické standardy, které by v daném oboru měly vyrovnat nároky na doktorandy v rámci univerzity a které by naplňovaly všechny doktorské studijní programy při podávání nových akreditací (výjimky od standardu by bylo nutno odůvodnit) či při připravovaném hodnocení doktorských studijních programů. Výstupy budou k dispozici v roce 2022.

Rada pro vnitřní hodnocení se zabývala také výstupy ze šetření, které se zaměřilo na výuku během pandemie. V této oblasti neshledala žádné výrazné problémy, které by vyžadovaly konkrétní intervence do fungování studijních programů.

3. VNĚJŠÍ HODNOCENÍ KVALITY

3.1 Vnější posouzení vědecké činnosti

Vnější hodnocení univerzity ve smyslu čl. 48 Statutu Univerzity Karlovy v roce 2021 neproběhlo, nicméně univerzita obdržela výsledky vnějšího posouzení své vědecké činnosti, a to agregované hodnocení výzkumných výsledků v modulech M1 a M2, závěrečnou hodnotící zprávu v modulech M3, M4 a M5 a celkové posouzení podle všech pěti modulů M1-M5 národního hodnocení výzkumných organizací podle Metodiky M17+.

V případě hodnocení vybraných výsledků (modul M1) a bibliometrické analýzy (modul M2) vstoupilo hodnocení do třetího roku implementace. Univerzity byly hodnoceny v šesti širších oborových skupinách (Přírodní vědy, Inženýrství a technologie, Lékařské a zdravotnické vědy, Zemědělské a veterinární vědy, Společenské vědy a Humanitní vědy a umění). Univerzita Karlova byla hodnocena ve všech šesti skupinách. Výsledky určené pro hodnocení M1 vybírají výzkumné organizace, v mezích limitu stanoveného jejich produkcí, samy dle svého uvážení (Univerzita Karlova poskytuje každoročně zhruba 300 výsledků). Zahrnuty byly všechny typy výsledků uvedených v

RIV s rokem uplatnění 2014-2018, které nebyly vyhodnoceny podle předchozí Metodiky 2013-2016 ani v prvních dvou letech implementace Metodiky M17+.

Bibliometrická analýza (hodnocení M2) byla zpracována pro celý systém výzkumu, vývoje a inovací na základě dat z Web of Science a v oborové skupině společenské vědy také na základě dat z databáze Scopus, jednalo se o výsledky uplatněné v letech 2016-2018. Na základě přidělených známek v jednotlivých oborech vzniklo jejich agregací za oba moduly M1 a M2 celkové hodnocení vysoké školy na škále A až D.

V oboru Přírodní vědy získala Univerzita Karlova nejčastěji známku A, v podoboru Matematika byla jedinou českou vysokou školou hodnocenou jako vynikající. Ve většině podoborů patřila k nejlépe hodnoceným vysokým školám v České republice. Výjimkou byl podobor Fyzikální vědy a Chemické vědy, kde získala známku A/B. V oboru Lékařské a zdravotnické vědy získala univerzita jako jediná známku A. Jediná skupina, ve které byla univerzita hodnocena B, jsou Společenské vědy. V této oborové skupině potřebuje univerzita dle vyjádření hodnotícího panelu „pro excelentní hodnocení zlepšit výkon v Politických vědách, v Právních vědách a v Sociální a ekonomické geografii“. Nicméně žádná česká vysoká škola ve společenských vědách nezískala hodnocení A. V Humanitních vědách a umění byla univerzita oceněna známkou A. Celkově byla Univerzita Karlova v modulech M1 a M2 hodnocena známkou A – vynikající.

Do celkového výsledku vysokých škol vstupovalo ještě hodnocení v modulech M3, M4 a M5, v nichž probíhalo v předchozím roce hodnocení kvality institucionálního zázemí a společenského přínosu vědecké práce na Univerzitě Karlově. Zatímco v modulech M1 a M2 provádí hodnocení Rada pro výzkum, vývoj a inovace, hodnocení Univerzity Karlovy v modulech M3-M5 pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy provedl na základě sebeevaluační zprávy a setkání se zástupci univerzity Mezinárodní evaluační panel. Hodnoceným obdobím byly taktéž roky 2014-2018. Závěrečnou hodnotící zprávu panel dokončil v lednu 2021 a zaslal Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy.

V rámci souhrnné reflexe společenské relevance tvůrčí činnosti Univerzity Karlovy (modul M3) hodnotitelé vyzdvihli například zapojení většiny součástí do přenosu poznatků a technologií, existenci uceleného systému pro přenos poznatků a technologií, nedávný vznik dceřině společnosti Univerzity Karlovy či narůstající počet patentů a spin-off společností. Z dvaceti jedna hodnocených součástí Univerzity Karlovy byly panelem dvě vyhodnoceny jako vynikající, deset jako velmi dobré, sedm jako dobré a dvě jako průměrné. Celkově byla univerzita hodnocena jako velmi dobrá.

V modulech M4 a M5, které byly zaměřeny univerzitu jako celek, byly předmětem hodnocení institucionální zázemí pro tvůrčí činnost a vědní politika. V tomto případě byla Univerzita Karlova hodnocena jako vynikající. Panel pro univerzitu formuloval přibližně tři desítky doporučení. Jelikož si je univerzita vědoma svých slabín, řadu z nich zapracovala již do svého strategického záměru pro léta 2021-2025, například ta týkající se ucelenějšího rozvoje personální politiky. Další reflexe závěrů a doporučení panelu proběhla spolu s reflexí výsledků komplexního univerzitního mezinárodně garantovaného hodnocení kvality vědecké práce (viz níže).

V případě celkového posouzení za všech pět modulů Univerzita Karlova s Českým vysokým učením technickým v Praze, Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích, Masarykovou univerzitou, Univerzitou Palackého v Olomouci a Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze obdržela celkovou známku A – vynikající, tj. „ve výzkumných parametrech globálních oborů mezinárodně kompetitivní instituce a/nebo instituce se silným inovačním potenciálem a vynikajícími výsledky aplikovaného výzkumu a/nebo instituce naplňující vynikajícím způsobem svěřenou misi“.

3.2 Šetření Doktorandi 2021

Za vnější posouzení lze považovat i národní hodnocení kvality v oblasti doktorského studia prostřednictvím šetření Doktorandi 2021, které pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zpracovává Centrum pro studium vysokého školství. Do šetření se zapojily vysoké školy v České republice, které uskutečňují doktorské studijní programy, celkově mělo být osloveno na 20 000 studentů. Jen na Univerzitě Karlově bylo osloveno více než 7 500 doktorandů. Výsledky ze šetření budou dostupné v průběhu roku 2022.

4. VNITŘNÍ HODNOCENÍ KVALITY

4.1 Vzdělávací činnost

Během roku 2021 byla rozvíjena celá řada procesů přispívajících k tomu, aby vnitřní zajišťování a rozvoj kvality vzdělávací činnosti byly hlouběji založeny na datech, která zachycují klíčové aspekty průběhu vzdělávací činnosti na univerzitě. Důraz byl kladen na další rozvoj jejich systematického sběru, analýzy a vyhodnocování. Za nejvýznamnější krok lze v tomto směru považovat zahájení pilotního hodnocení studijních programů, které je právě na takovémto přístupu založeno. Patří sem však také řada dalších aktivit jako je například rozvoj v oblasti celouniverzitních šetření, analýza předčasných odchodů ze studia, nebo aktivity spadající pod platformu pro rozvoj kvality vzdělávací činnosti.

4.1.1. Systém hodnocení studijních programů

V průběhu roku 2021 bylo zahájeno pilotní hodnocení studijních programů v pregraduálním studiu, do kterého bylo po dohodě s fakultami zahrnuto celkem 17 studijních programů. Vybrány byly tak, aby pokryly jak různé typy studia, tj. bakalářské i magisterské, tak i základní oborové spektrum napříč všemi čtyřmi panely, tj. humanitním, společenskovedním, přírodovědným a lékařským. K hodnocení bylo využito elektronické prostředí Modulu SIS Hodnocení, který byl za tímto účelem vyvinut.

Klíčovou roli v hodnocení plnili garanti příslušných studijních programů, kteří na základě datových podkladů vypracovali vlastní hodnotící zprávu dle dané osnovy. Zprávu následně hodnotil zpravodaj a příslušný panel (či panely) Rady pro vnitřní hodnocení. Část studijních programů byla hodnocena ještě odborníkem mimo Univerzitu Karlovu. Ve většině případů proběhlo také setkání garanta s panelem Rady. Následně pak zpravodaj ve spolupráci s příslušným panelem vypracoval návrh zprávy o hodnocení studijního programu, který obdrželi garant studijního programu a děkan příslušné fakulty k vyjádření. Poté byl návrh zprávy včetně případných komentářů předložen ke schválení plénu Rady pro vnitřní hodnocení. Hodnocení části vybraných studijních programů bude dokončeno v průběhu roku 2022.

Během pilotního provozu byla otestována jak funkčnost nastaveného procesu, tak technického zázemí. Byl vytvořen návrh úprav celého systému, a to jak z hlediska obsahu a nastavení celého procesu, tak z hlediska funkčnosti elektronického zázemí. Tyto úpravy by měly být během roku 2022 do systému zapracovány a zároveň by měl být zahájen standardní provoz celého systému. Vedle toho se počítá s tím, že bude připravena i varianta hodnocení doktorských studijních programů se specifickými datovými podklady.

Zkušenost s pilotním hodnocením zároveň ukázala značnou časovou náročnost celého procesu. Proto byly navrženy kroky, které v případě potřeby Radě pro vnitřní hodnocení umožní hodnotit studijní programy ve zrychleném režimu. Zároveň bylo navrženo, aby jako doplněk hodnocení jednotlivých studijních programů probíhalo také každoroční tzv. „souhrnné hodnocení“ na základě monitoringu vybraných základních indikátorů týkajících se uskutečňování studijních pro-

gramů. Výstupy budou posléze k dispozici jak Radě pro vnitřní hodnocení, tak fakultám a garantům studijních programů. Toto souhrnné hodnocení bude během roku 2022 důkladněji připraveno a diskutováno.

4.1.2 Platforma pro rozvoj kvality vzdělávací činnosti na Univerzitě Karlově

V roce 2021 započala svoji činnost platforma pro spolupráci v oblasti rozvoje kvality vzdělávací činnosti, jež sdružuje pověřené pracovnice a pracovníky ze všech fakult a rektorátu a výhledově též zahrne i další odbornice a odborníky a výzkumnice a výzkumníky v oblasti kvality terciálního vzdělávání. Tato nově ustavená síť se v roce 2021 zapojila především do přípravy a pilotního hodnocení jednotlivých studijních programů, v jehož rámci se kromě jiného podílela na přípravě a verifikaci datových podkladů, výpomoci garantce/garantovi, organizační pomoci při přípravě společných setkání a dalších kroků celého procesu. Podílela se ale také na zajištění další odborné agendy, zejména v oblasti celouniverzitních šetření mezi studujícími a vyučujícími.

V rámci činností platformy pokračovala odborná spolupráce s expertním týmem pro analýzu příčin odchodů ze studia, aniž bylo studium úspěšně dokončeno, a analytiky učení. Pilotní fáze spolupráce se zaměřila jednak na analýzu neúspěšnosti v případě konkrétních studijních programů, jednak na obecnou analýzu datových zdrojů, ze kterých lze v rámci Univerzity Karlovy data o předčasných odchodech ze studia hromadně získávat. Platforma navázala spolupráci s Centrem pro studium vysokého školství, zejména v oblasti konzultací ohledně mikrocertifikátů.

V únoru a březnu proběhlo další šetření mezi studujícími a vyučujícími v oblasti distanční výuky v období zimního semestru 2020/2021. Do tohoto šetření se zapojilo 1 283 vyučujících a 5 660 studujících, výsledky šetření poskytly zpětnou vazbu jak pro organizaci výuky a vzdělávání v kontextu pandemických omezení v dalších semestrech, tak i podněty pro otázky inovací forem studia a jejich standardů kvality. Diskutovány byly zkušenosti studujících i vyučujících s online prvky studia (synchronní i asynchronní online výuka, využití simulačních metod, možnosti konzultací či hostování zahraničních vyučujících online) a jejich možné budoucí využití jak v rámci běžného studia, tak v rámci možných budoucích omezení. Na základě výsledků byly zpracovány také analýzy za jednotlivé fakulty, které byly podrobně diskutovány s vedením fakult.

4.1.3 Zajišťování kvality vzdělávací činnosti v rámci platformy 4EU+

V rámci univerzitní aliance 4EU+ Univerzita Karlova nadále spolupracovala na přípravě společného systému zajišťování kvality vzdělávací činnosti, který má sloužit jako nadstavba k systémům jednotlivých zapojených univerzit tam, kde se jedná o společně provozované vzdělávací aktivity. V průběhu roku byl připraven komplexní návrh společného systému *4EU+ Quality Management System*, který v sobě zahrnul dříve diskutované aspekty společného zajišťování a rozvoje kvality, včetně sběru a vyhodnocování studentských šetření či sledování vybraných indikátorů. Vedle toho v rámci aliance 4EU+ probíhala diskuse nad další podobou společných vzdělávacích aktivit, a to včetně zahrnutí nových formátů, jako jsou např. mikrocertifikáty (micro-credentials). Stejně tak aliance řešila společné pojetí *joint degrees*, a to i s ohledem na vývoj diskusí o tzv. *European degree*.

4.1.4 Centrální rozvojový projekt Rozvoj standardů pro zajišťování kvality vzdělávací činnosti pro různé formy studia s ohledem na aktuální metody a zkušenosti se vzděláváním na dálku

Univerzita Karlova byla v roce 2021 koordinátorem centrálního rozvojového projektu za účasti 24 veřejných vysokých škol, jehož cílem bylo na základě široké metodologické i praktické reflexe nejen aktuálních zkušeností s mimořádnou výukou na dálku, ale i dlouhodobých zkušeností s formami výuky a studia, revidovat a definovat související standardy kvality vzdělávací činnosti tak, aby byly srozumitelné a efektivně vyhodnotitelné, a aby co nejlépe odrážely požadavky na kvalitní a flexibilní vzdělávání definované v prioritních cílech Strategického záměru Ministerstva školství,

mládeže a tělovýchovy pro oblast vysokých škol. V rámci projektu byl vytvořen návrh standardů pro jednotlivé formy studia. Možnosti implementace těchto standardů do akreditačního procesu a systému hodnocení kvality včetně možností sběru specifických dat je předmětem navazujícího centrálního rozvojového projektu pro rok 2022.

4.1.5 Využívání moderních nástrojů e-learningu ve výuce

Využívání moderních nástrojů e-learningu ve výuce na Univerzitě Karlově (zejména ve formě „blended learning“) zaznamenalo masivní rozvoj, akcelerovaný mimořádnou situací způsobenou pandemií a spolu s tím dochází i ke zvyšování nároků na zajištění kvality této formy vzdělávání. Pro účely distanční výuky na Univerzitě Karlově byla připravena metodika pro akademické pracovníky [Desatero akademického pedagoga](#), zvláštní pozornost přitom byla věnována studujícím se speciálními potřebami, když byla připravena [Metodika online výuky studentů se speciálními potřebami](#). Díky pokračující plně distanční výuce a podpoře, kterou jí Univerzita Karlova věnuje, došlo ke zvýšení kompetencí akademických pracovníků a studentů.

Centrum pro podporu e-learningu se etablovalo jako stabilní celouniverzitní složka, kde mohou akademičtí pracovníci i studenti získat individualizovanou podporu pro řešení svých problémů a požadavků, např. formou individuálního poradenství, často zajišťovaného online. Hojně využívána byla možnost zajišťování školení a další podpory online, což umožnilo vznik záznamů z těchto aktivit a jejich zpřístupnění akademickým pracovnícům a pracovníkům univerzity. To se ukázalo jako správná cesta, neboť o tyto záznamy je následně mezi zaměstnanými univerzity velký zájem.

Dále byla vytvořena a pilotně ověřena distanční forma přijímacích zkoušek na Univerzitu Karlovu. Na vzniku [nové metodiky](#), dostupné online, spolupracovaly s Centrem pro podporu e-learningu i další podpůrné součásti a šest fakult, které v roce 2021 tuto formu přijímacích zkoušek využily. Zkušenosti prvního roku online přijímacího řízení postavily pevné základy pro standardizaci této nové formy zkoušení a ta je nyní trvale zařazena do portfolia možností, jak přijímací řízení **uskutečnit**.

4.1.6 Šetření mezi absolventy a studujícími, kteří předčasně opustili studium

V oblasti **zpětné vazby od absolventek a absolventů** univerzita v průběhu roku uskutečnila další běh šetření, tentokrát mezi těmi z akademických let 2014/2015, 2015/2016 a 2019/2020. Výsledky byly tak jako v předcházejícím roce zpracovány a zveřejněny v [interaktivní webové prezentaci](#). V současné době univerzita disponuje komplexními datovými maticemi z absolventských šetření od absolventů z akademického roku 2012/2013 až do roku 2019/2020.

Analýza ukázala, že dvě třetiny absolventek/absolventů univerzity byly v době dotazování v zaměstnaneckém vztahu, přibližně třináct procent z nich v současné době studuje a devět procent podniká, pouze okolo jednoho procenta pak bylo nezaměstnáno.

V obecné rovině je většina absolventek/absolventů univerzity se svým studiem spokojena, vyjádřily se tak tři čtvrtiny z nich, naopak pouze jedno procento je se studiem velmi nespokojeno; tři pětiny by na své volbě nic neměnilo a šlo by studovat opět stejný studijní program na stejné fakultě, což spolu s těmi, kteří by si při hypotetické opětovné volbě vybrali jiný studijní program či jinou fakultu, znamená, že studium na Univerzitě Karlově by znovu zvolilo více než 80 % absolventů.

Absolventi se také ve velké míře vyjádřili, že studium bylo provázané s aktuálními poznatky, bylo náročné a bez pravidelného samostudia by jej nebylo možné absolvovat. Přitom se na vzdělávání podílel vysoký počet kvalitních vyučujících. Na druhé straně absolventi v menší míře (třetina re-

spondentů) souhlasí s tím, že studium dostatečně připravuje na působení v mezinárodním prostředí a že nabízí dostatečný podíl praktické výuky. Jednoznačně nejpálčivějším problémem je z jejich pohledu nedostatečná praxe.

V šetření z roku 2021 bylo poprvé možné hodnotit služby, které univerzita během studia poskytuje studujícím. Absolventi velmi pozitivně hodnotí služby studijních oddělení, dostupnost studijní literatury a kvalitu knihovnických služeb. O něco hůře jsou hodnoceny ubytovací a stravovací služby poskytované kolejemi a menzami.

Analýza, zda absolvent pracuje na pozici, která odpovídá úrovni jeho vzdělání a vystudovanému oboru, ukázala, že odpovídající pozice je silně ovlivněna typem absolvovaného studijního programu. V případě absolventů bakalářských studijních programů je velmi proměnlivá, neboť zatímco dvě pětiny pracují na odpovídající pozici, až polovina z nich zastává pozice, které předpokládají vyšší kvalifikaci. U absolventů magisterských studijních programů je situace stabilnější, neboť téměř devadesát procent z nich pracuje na kvalifikačně odpovídajících pozicích. V případě oborové shody považují čtyři pětiny absolventů Univerzity Karlovy za nejvhodnější pro svou stávající práci výhradně vystudovaný nebo příbuzný obor. Nejčastějšími uváděnými důvody pro práci mimo obor bylo to, že jsou ve vystudovaném oboru příliš nízké platy, že práce v oboru neodpovídá původní představě absolventa, resp. že se v oboru práce hledá obtížně.

Absolventi z akademického roku 2019/2020 byli dotazováni, zda a jakým způsobem je ovlivnila pandemie koronaviru. Téměř dvě třetiny absolventů (62 %) byly nějakým způsobem ovlivněny pandemií. Více než polovina absolventů byla negativně ovlivněna během posledního roku studia, 30 % pak po absolvování. Během posledního roku studia se absolventi ve velkém potýkali se zvýšenou psychickou zátěží (68 %), s problémy během dokončení závěrečné práce (46 %), více než třetina absolventů byla negativně ovlivněna při plnění zápočtů a zkoušek, neměla dobré podmínky ke studiu z domova a měla ztížené ukončování studia i po stránce formální. V době po absolvování se téměř polovina absolventů poznamenaná koronavirovou pandemií setkala s problémy při vstupu na trh práce, případně měla problémy v zaměstnání, které vykonávali během studia, a 39 % absolventů souhlasilo s tím, že bylo negativně ovlivněno jejich další studium. Do dobrovolnické činnosti se během pandemie zapojilo 17 % absolventů. Nadprůměrně se zapojovali absolventi všech lékařských fakult, včetně Farmaceutické fakulty, a fakult teologických (Evangelická teologická fakulta a Husitská teologická fakulta). Další šetření mezi absolventy je plánováno na léto následujícího roku.

V uplynulém roce také **pilotně proběhlo šetření mezi studujícími, kteří v akademickém roce 2020/2021 předčasně opustili studium.** Šetření se zúčastnilo více než 1 200 respondentek/respondentů. Výsledky naznačují, že nejčastějším důvodem pro ukončení studia na Univerzitě Karlově byla ztráta zájmu o studovaný obor a zanechání studia z osobních důvodů, a to včetně důvodů zdravotních. Téměř dvě pětiny respondentů označily tyto důvody za významné. Třetím nejsilnějším důvodem bylo zanechání studia kvůli nespokojenosti s kvalitou studovaného programu či špatná volba studovaného oboru (29 %). Mezi nejčastější nástroje a aktivity, které by mohly dle názoru respondentů předejít předčasnému odchodu studenta ze studia, patřily individuální studijní plán, kvalitnější podpora v oblasti studijního poradenství, včetně práce studijního oddělení, větší podíl individuálních konzultací s vyučujícími a hlubší zaměření v problematických předmětech a oblastech. V průměru za univerzitu se 57 % respondentů vyjádřilo, že by bez pandemie koronaviru pravděpodobně dále pokračovali ve studiu. Nejčastějšími důvody pro zanechání studia ve vztahu k pandemii byly chybějící interakce s vyučujícími a studenty (42 %), nepohodlí spojené s distanční výukou (37 %) a nedostatečná sebedisciplína (35 %). Studující, kteří v akademickém roce 2020/2021 zanechali studia, v současné době již ve velké míře opět studují (42 %). Pětina respondentů (21 %) ale neplánuje v nejbližší době opět studovat na vysoké škole.

4.1.7 Doktorské studium

K cílům strategického záměru Univerzity Karlovy v oblasti doktorského studia patří stanovení náročných, mezinárodně srovnatelných a oborově patřičných kritérií pro jednotlivé disciplíny napříč univerzitou. V průběhu roku 2021 byly proto jako nezbytný krok pro zahájení diskuse vypracovány podklady umožňující porovnání nároků kladených na studenty v rámci jednotlivých studijních programů.

4.1.8 Celoživotní vzdělávání

Od května 2021 mohou do jednotného vzdělávacího portálu Univerzity Karlovy vkládat své vzdělávací programy také fakulty Univerzity Karlovy, což znamená, že nabídka vzdělávacích programů, které jsou na univerzitě uskutečňovány, je nyní dostupná všem zaměstnankyním a zaměstnancům univerzity.

I nadále byly realizovány běhy základního Vzdělávacího programu pedagogických dovedností, který byl doplněn o metodickou podporu vytvořenou pro e-learning a rozšířen o webináře v českém i anglickém jazyce, které byly věnovány např. akademickému psaní v anglickém jazyce, smluvnímu výzkumu nebo vysokoškolské výuce založené na důkazech. Na základě požadavků distanční výuky vznikl webový portál karlovkaonline.cz, který či [webový rozcestník](#), kde byly vytvořeny a vloženy materiály týkající se distanční výuky a pedagogických dovedností, které jsou neustále aktualizovány. Materiály jsou rozděleny dle cílových skupin (vyučující, studující, garanti).

Univerzita reagovala na zpětnou vazbu z minulého roku a Program rozvoje manažerských dovedností realizovala formou, která byla téměř plně distanční, a nenabízela jej jenom jako jednotný modul s povinností absolvovat minimálně 80 hodin, ale zaměstnanci se mohli účastnit jednotlivých tematických kurzů. Tento krok se ukázal jako správný, neboť bylo proškoleny o 164 více zaměstnaných než v minulém roce (celkem 277).

4.2 Tvůrčí činnost

Zajišťování a vnitřní hodnocení kvality v oblasti tvůrčí činnosti spočívá v rámci Univerzity Karlovy na systému komplementárních programů na podporu vědy a výzkumu a systému hodnocení tvůrčí činnosti.

Mezi programy na podporu vědy patří programy Progres, Primus, Start, UNCE a Donatio Universitatis Carolinae. V roce 2021 nedošlo u léta zavedených programů k žádným významným změnám, stejně tak došlo pouze k drobným obměnám dotčených opatření rektora v souvislosti s jejich aktualizací, v případě nového programu Start v lednu a únoru 2021 hodnotila návrhy projektů studujících doktorského studia komise zpravodajů a koncem února byly vyhlášeny její výsledky, přičemž podpořena byla necelá stovka projektů (97) se zahájením řešení od 1. dubna 2021.

Nejdůležitější událostí v oblasti programů na podporu vědy a výzkumu tak je postupné ukončování programů Progres, jejichž řešitelé začátkem roku 2022 odevzdají závěrečné zprávy, které následně vyhodnotí příslušné komise.

Jelikož program Progres představuje základní program na podporu vědy, probíhaly zároveň intenzivní práce na přípravě nástupnického programu, který se od 1. ledna 2022 stane hlavním nástrojem institucionálního financování vědy na Univerzitě Karlově. V dubnu byly formou opatření rektora vydány Zásady programu Cooperatio, následně se jednotlivé součásti univerzity přihlašovaly k vědním oblastem a oborům, byly jmenovány rady všech 43 schválených vědních oblastí jakožto jejich řídicí a koordinační orgány, které začaly pracovat na tvorbě záměru rozvoje každé vědní oblasti. Do konce roku 2021 byly ještě uzavřeny dohody mezi koordinátory, děkany/řediteli

příslušných součástí a rektorem univerzity. Cílem nového programu Cooperatio je posílit postavení univerzity jako významné, mezinárodně konkurenceschopné výzkumné instituce s nezanebatelným přínosem pro kvalitní život společnosti a udržitelnost života obecně, zajistit podmínky pro rozvoj a vysokou kvalitu vědních oborů, jimiž se její pracoviště soustavně zabývají, a pro sdílení dobré praxe mezi příbuznými vědními obory, podpořit komunikaci, koordinaci a spolupráci všech fakult a vysokoškolských ústavů univerzity, na nichž je vědní obor rozvíjen, a zmírnit fragmentaci tvůrčí činnosti na univerzitě, přispět k naplňování strategického záměru univerzity v oblasti tvůrčí činnosti a provázat vědní obory se studijními programy a oblastmi vzdělávání, a tím prohloubit vazbu mezi tvůrčí a vzdělávací činností.

V oblasti hodnocení tvůrčí činnosti se univerzitě po dvou letech podařilo dokončit první cyklus hodnocení, když Rada hodnocení tvůrčí činnosti odevzdala Závěrečnou zprávu a další výstupy projektu k rukám rektora dne 26. března 2021.

Závěrečná zpráva s názvem Executive Summary, vypracovaná Radou hodnocení tvůrčí činnosti, shrnula průběh celého procesu, jeho výsledky a obsahovala hlavní doporučení směrem k vedení univerzity. Vedle toho získala univerzita a její součásti 22 zpráv hodnotících úrovně vědních oblastí rozvíjených na Univerzitě Karlově a 21 zpráv hodnotících úrovně jednotlivých součástí, do nichž hodnotitelé promítli i závěry z hodnocení vědních oblastí. Součástí dokumentace jsou i rozsáhlá bibliometrická zpráva obsahující univerzitní, národní i mezinárodní srovnání, sebehodnotící zprávy fakult a vysokoškolských ústavů, výstupy z peer review a mnoho dalších datových souborů.

Jedním z hlavních výstupů byla doporučení, jejichž implementace by měla pomoci Univerzitě Karlově v dalším rozvoji a zvýšení konkurenceschopnosti v mezinárodním vědeckém prostředí. Jako hlavní problém univerzity byla shledána značná fragmentace oborů a v souvislosti s ní plýtvání zdroji (personálními, finančními, materiálními). Právě řešení tohoto problému bylo akcentováno při přípravě nového programu institucionálního financování vědy na Univerzitě Karlově, jímž je program Cooperatio.

Proběhl též sběr zpětné vazby od všech zúčastněných – hodnocených fakult a vysokoškolských ústavů, hodnotitelů z řad Rady hodnocení tvůrčí činnosti a oborových hodnotících panelů, Mezinárodní rady i organizačního týmu. Zpětná vazba z prvního cyklu hodnocení bude využita při přípravě druhého cyklu hodnocení, jehož realizace by měla začít v roce 2024.

Výstupy z hodnocení součástí byly zapracovány do principů rozdělování příjmů univerzity podle čl. 49 odst. 1 Statutu, pomocí nichž jsou na Univerzitě Karlově rozdělovány poskytnuté příspěvky a dotace. Rok 2021 tak byl prvním rokem, kdy část prostředků institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace, kterou univerzita vyčleňuje na programy Progres, byla rozdělena podle výsledků mezinárodně garantovaného hodnocení, výsledky hodnocení vstoupily i do rozpisu výkonové části příspěvku na vzdělávací a tvůrčí činnost.

V prostředí českých vysokých škol se jednalo o vůbec první hodnocení tvůrčí činnosti v tomto rozsahu. Univerzita Karlova díky němu získala nezávislý pohled na organizaci a kvalitu své tvůrčí činnosti. Spolu s národním hodnocením v modulech M3-M5 tak získala dostatek podkladů, aby v oblasti tvůrčí činnosti dosáhla cílů, které si vytyčila ve svém strategickém záměru pro následujících pět let.

4.3 Související činnosti

K nejvýznamnějším rozvojovým oblastem, které se týkají oblasti souvisejících činností, v posledním období patří personální politika. Univerzita Karlova v roce 2021 obhájila ocenění HR Award, jehož držitelem je od února 2019, což je spjato s povinností implementovat nový tříletý akční plán.

Tři zahraniční posuzovatelé vyhodnotili na základě podkladů, které jim Univerzita Karlova poskytla, pokrok, jaký univerzita v naplňování principů vyplývajících z [Evropské charty pro výzkumné pracovníky a Kodexu chování pro přijímání výzkumných pracovníků](#) za dva roky učinila.

Hodnotitelé ocenili, že se univerzitě daří vytyčenou strategii dobře naplňovat a skutečně se snaží zlepšovat v mnoha oblastech, přestože čelí překážkám, jako je decentralizace nebo pandemie. Jako výraznou slabinu hodnotitelé univerzity vytkli neexistenci politiky v oblasti rovných příležitostí a genderové rovnosti. Dále doporučili zaměřit se na centralizaci sběru dat v oblasti personální agendy, vytvořit funkční systém etických komisí a zlepšit důvěru v tyto orgány, zlepšovat komunikaci směrem k vědkyním a vědcům a v neposlední řadě dbát na dodržování rámcových pravidel a postupů napříč fakultami. Jedná se o oblasti, které byly zahrnuty do nového tříletého akčního plánu na období let 2021-2024. Za tři roky odevzdá Univerzita Karlova nové sebehodnocení jako podklad pro další návštěvu zahraničních hodnotitelů. Opět bude prokazovat, že cíle, které si v novém akčním plánu stanovila, naplňuje.

V návaznosti na doporučení, která vzešla z hodnocení za účelem udržení certifikátu HR Award či z hodnocení úrovně tvůrčí činnosti na univerzitě, a s ohledem na možnost ucházet se o prostředky na vědeckou činnost v domácích a mezinárodních grantových soutěžích, zahájila Univerzita Karlova přípravu plánu rovných příležitostí. Za účelem zjištění a posouzení současného stavu si v průběhu roku 2021 nechala vypracovat audit rovných příležitostí. Návrh plánu rovných příležitostí, který se opírá o závěry auditu, bude prodiskutován do konce března roku 2022.

Univerzita realizovala i další kroky pro zkvalitňování pracovního prostředí pro své zaměstnance. Služeb CU Staff Welcome Centre pro pracovníky, kteří přichází na univerzitu ze zahraničí, v roce 2021 plně využívaly až na malé výjimky všechny fakulty a součásti Univerzity Karlovy. Zejména se jednalo o pomoc s přesídlením. CU Staff Welcome Centre připravilo webové stránky, kde najde zahraniční zaměstnankyně/zaměstnanec ucelené informace, které v souvislosti se stěhováním a životem v cizí zemi potřebuje znát. Došlo také k rozšíření možností čerpat sociální fond na příspěvek na úhradu poplatku za předškolní vzdělávání v mateřské škole (tzv. školkovné) či úroky z úvěrů na bytovou potřebu či porovnání benefitů a nástrojů „well-being“ na fakultách a součástech s cílem, aby na všech byly na všech nastaveny rovné podmínky. Pro nové zaměstnance byla zpracována a umístěna na web příručka a proběhlo několik velmi dobře hodnocených on-boardingových školení (online/prezenčně).

4.4 Strategický záměr, výroční, bilanční a hodnotící zprávy univerzity

Nedílnou součástí systému zajišťování a vnitřního hodnocení kvality Univerzity Karlovy jsou strategické dokumenty, přičemž tím nejdůležitějším je strategický záměr univerzity. Práce na tomto dokumentu probíhaly od počátku roku 2019. Mimořádná situace zapříčiněná pandemií však vedla k prodloužení původních termínů i na straně Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, a tak byl návrh strategického záměru schválen Akademickým senátem a Správní radou až počátkem roku 2021, s ministerstvem byl pak projednán v květnu.

V souvislosti s tím, že univerzita si v tomto základním rozvojovém dokumentu za jednu z aktivit stanovila posílit vazbu mezi prioritami a principy rozdělování příspěvků a dotací, a s tím, co vyplynulo z mezinárodního hodnocení univerzity, resp. z projednání záměru se zástupci ministerstva, posledním krokem v této oblasti bylo rozpracování ukazatelů strategického záměru.

Na konci roku byl proto zpracován dokument, který pro každý ukazatel stanovuje, jaký je postup jeho výpočtu, odkud budou získávány vstupní údaje a jak bude probíhat jeho sledování. Předmětné ukazatele budou od roku 2022 nedílnou součástí bilanční zprávy o naplňování strategického záměru a rovněž jedním ze vstupů pro závěrečné vyhodnocení jeho naplňování.

ZÁVĚR

Univerzita Karlova v průběhu roku 2021 přijala řadu opatření s bezprostředním významem pro zajišťování a vnitřní hodnocení kvality, a to zejména na základě závěrů a doporučení zpracovaných analýz a uskutečněných hodnocení, často garantovaných zahraničními experty. V některých případech, například v oblasti tvůrčí činnosti, již Univerzita Karlova připravila koncepční změnu. Další podněty využívá při implementaci nového strategického záměru pro období 2021-2025.